

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 35 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI

IM. MATKI TERESY Z KALKUTY W TYCHACH

STARAJCIE SIĘ, ABY KAŻDY, KTO DO WAS PRZYCHODZI,
ODSZEDŁ JAKO CZŁOWIEK LEPSZY I BARDZIEJ SZCZĘŚLIWY

MATKA TERESA Z KALKUTY

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

- wychowanie i profilaktyka
- działalność wychowawcza i działalność profilaktyczna Szkoły
- założenia programowe i wartości, na których oparto plan oddziaływań

Koncepcja pracy Szkoły

- wizja Szkoły
- misja Szkoły
- sylwetka Absolwenta

Wykaz Podstawowych aktów prawnych

Charakterystyka i diagnoza środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Wieloczynnikowa diagnoza środowiska szkolnego: czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Realizatorzy i uczestnicy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Cele Programu

Oczekiwane efekty

Procedury szkolne: sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych

Kalendarz najważniejszych wydarzeń szkolnych: świąt, uroczystości, akcji

Plan działań wychowawczo-profilaktycznych

Ewaluacja i monitoring

Postanowienia końcowe

WPROWADZENIE

Strukturę Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oparto na założeniu, że pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są ich rodzice, zadaniem nauczycieli jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju uczniów, a podstawą do ukształtowania dojrzałej osobowości dziecka jest umiejętność akceptowania siebie, otwartość na potrzeby drugiego człowieka oraz życie nie tylko z drugimi, ale i dla drugich.

Wychowanie i profilaktyka

Wychodząc od powyższych założeń pojęcie wychowania należy rozumieć jako: wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Oba pojęcia, tak jak oba działania są ze sobą ściśle powiązane. Profilaktyka wspomaga proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie. **Program Wychowawczo-Profilaktyczny** Szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, będąc ukierunkowany na:

- a) wspomaganie dzieci w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi,
- b) ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego funkcjonowanie
- c) inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia.

Działalność wychowawcza Szkoły

W ramach realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoła prowadzi **działania wychowawcze**, których **najważniejszym celem** jest **dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny**. Wszystkie oddziaływania wychowawcze opisane w Programie oparte są na czterech aspektach wychowania, tj.:

1. **Wspomaganie i wspieranie** naturalnego rozwoju wychowanka, realizowane poprzez zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, rozwijanie indywidualnych potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń; wskazywanie mocnych i słabych stron.
2. **Kształtowanie sposobu myślenia i postaw** uznawanych za pożądane, realizowane poprzez kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia kultury i relacji międzyludzkich, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych.
3. **Profilaktyka** zachowań ryzykownych, realizowana poprzez diagnozowanie zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochrona przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami.
4. **Korekcja deficytów i urazów** powstałych w toku wcześniejszego wychowania realizowana poprzez diagnozę deficytów, stwarzanie takich sytuacji, by uczeń mógł zdobywać doświadczenia korygujące dotychczasowe urazy, udzielanie wsparcia terapeutycznego.

Działalność profilaktyczna Szkoły

W ramach realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoła prowadzi **działalność profilaktyczną** w pełni zintegrowaną z działalnością wychowawczą, w formie **działalności informacyjnych i działań profilaktycznych**.

Działania informacyjne polegają na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników Szkoły.

Działania informacyjne obejmują:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji odurzających,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji odurzających,
- przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działania profilaktyczne polegają na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działania profilaktyczna obejmują:

- w przypadku profilaktyki uniwersalnej: wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji odurzających,
- w przypadku profilaktyki selektywnej: wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,

- w przypadku profilaktyki wskazującej: wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji odurzających, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- a) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- b) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- c) kształtowanie i wzmocnienie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- d) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych,
- e) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.

Założenia programowe

Chcemy, aby nasza Szkoła była bezpieczna i aby panował w niej klimat sprzyjający twórczej pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby czuli silną więź z grupą, do której należą (klasa, społeczność szkolna) i aby łączyły ich więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy ścisłej współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Realizacja szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele (w szczególności wychowawcy) kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują, jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie.

Zakładamy, że w wyniku systematycznego, skorelowanego i spójnego oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego uda się nam przygotować uczniów do zgodnego współżycia z ludźmi. Będziemy dążyć do tego, żeby nasi wychowankowie byli: uczciwi, wiarygodni, odpowiedzialni, wytrwali, wrażliwi na krzywdę innych, kreatywni, przedsiębiorczy, aby nie stosowali przemocy słownej, fizycznej i psychicznej, odznaczyli się wysoką kulturą osobistą i gotowością do uczestnictwa w kulturze. Ważne dla nas jest, aby nasi uczniowie przestrzegali zasad zdrowego stylu życia, nie ulegali nałogom, kształtowali postawy obywatelskie, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, pogłębiali świadomość ekologiczną, poznawali dziedzictwo kulturowe naszego narodu, Europy i świata i rozwijali swoje zainteresowania oraz pasje.

Najważniejsze założenia programowe:

1. Upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci.
2. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci.
3. Kształtowanie postaw: obywatelskich, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji.
4. Wychowanie do wartości.
5. Zaszczepianie w uczniach idei wolontariatu i podejmowania działań na rzecz innych.

Wartości

Realizację kompleksowych oddziaływań wychowawczych oparto na najważniejszych (z punktu widzenia społeczności szkolnej), swoistych dla środowiska wychowawczego uczniów wartościach, które będą nadawać kierunek wszystkim działaniom z obszaru wychowania i profilaktyki.

Aby ustalić, jakie uniwersalne wartości są najbardziej cenione przez społeczność szkolną, wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników obsługi przeprowadzono anonimowe badanie. Ankietowani mogli wskazać 5 spośród 16 wartości, które uważają za najbardziej istotne dla siebie. Na liście znalazły się następujące wartości:

uczciwość	tolerancja	odpowiedzialność	szacunek
szczęście	dobro	pieniądze	bezpieczeństwo
zdrowie	sprawiedliwość	patriotyzm	dyscyplina
przyjaźń	wiedza	tradycja	rodzina

W kilku przypadkach uczestnicy podali dodatkowe pojęcia, pochodzące spoza listy: miłość, kreatywność, nauka, sport.

Dla społeczności naszej szkoły najważniejsze okazały się: 1) **uczciwość**, 2) **rodzina**, 3) **zdrowie**, 4) **przyjaźń** i 5) **bezpieczeństwo**. Warto zaznaczyć, że uczciwość i zdrowie zostały wskazane przez każdą z grup wśród najważniejszych wartości, z kolei rodzina i przyjaźń to wartości szczególnie cenione przez uczniów. Diagnoza wartości miała znaczący wpływ na misję i wizję szkoły oraz na sprecyzowanie sylwetki absolwent

KONCEPCJA PRACY SZKOŁY

WIZJA SZKOŁY

Nasza Szkoła to miejsce, które zapewnia wszechstronny rozwój osobowości uczniów, wspomaga rodzinę w procesie wychowania i gwarantuje nauczanie przez wysoko wykwalifikowaną kadrę. Jest przyjazna dla ucznia, rodziców i nauczycieli.

MISJA SZKOŁY

Misją naszej Szkoły jest to, aby:

- nasi uczniowie byli rzetelnie przygotowani do dalszej nauki i życia w dynamicznie zmieniającym się świecie,
- ich rodzice darzyli nas zaufaniem,
- pracownicy szkoły czerpali satysfakcję z wykonywanej pracy,
- szkoła cieszyła się uznaniem w środowisku.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń naszej szkoły:

1. Ma wizję swojego życia w społeczeństwie.
2. Jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otaczającego świata, przyjazny wobec innych ludzi.
3. Stosuje samoocenę znając swoje mocne strony i ograniczenia.
4. Prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych.
5. Skutecznie porozumiewa się z innymi co sprzyja nawiązywaniu pozytywnych relacji w zespole.
6. Jest wrażliwy na potrzeby niepełnosprawnych, rozumie ich i potrafi wspierać.
7. Jest odpowiedzialny, stara się przewidzieć skutki swoich czynów i gotów jest ponieść za nie konsekwencje.
8. Samodzielnie uczy się i potrafi czerpać z tego przyjemność.
9. Jest ciekawy świata, kreatywny, podejmuje próby ekspresji artystycznej.
10. Uczy się korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych.
11. Sprawnie komunikuje się w języku polskim, korzysta ze źródeł książkowych oraz multimedialnych, swobodnie wyraża się w formie ustnej i pisemnej.

12. Potrafi się posługiwać językiem angielskim w prostych sytuacjach komunikacyjnych.
13. Jest świadomym odbiorcą kultury.
14. Dbą o swoje zdrowie przez aktywność ruchową i prawidłowe nawyki żywieniowe.
15. Rozumie potrzebę ochrony środowiska naturalnego, poznaje przyrodę i czerpie z tego radość.
16. Posiada wysokie kompetencje czytelnicze, które umożliwiają mu otwarty dialog z dziełem literackim.
17. Myśli i działa kreatywnie, innowacyjnie i przedsiębiorczo.
18. Bierze aktywny udział w życiu szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju podejmując działania w obszarze wolontariatu.
19. Świadomie i odpowiedzialnie korzysta z nowych technologii, zdecydowanie reaguje na zjawisko cyberprzemocy.

WYKAZ PODSTAWOWYCH DOKUMENTÓW PRAWNYCH

na podstawie których skonstruowano Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Nadrzędnymi aktami prawnymi, na podstawie których planuje się oddziaływanie w procesie wychowawczym są: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1.) i Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. Innymi dokumentami, na podstawie których skonstruowano Program Wychowawczo-Profilaktyczny są:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późniejszymi. zmianami);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. „Prawo Oświatowe” (Dz. U. z 2016 r. poz. 59);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015 r. poz. 1270);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2014 r. poz. 1170 z późniejszymi. zmianami);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2017 poz. 356);
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231; Dz. U. z 2006 r. Nr 70, poz. 473);
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006 r. Nr 7, poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469; Nr 120, poz. 826);
8. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami);
9. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493);

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012, poz. 977 z późniejszymi zmianami);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013, poz.532);
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz U. z 2015 poz. 1113);
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 1249);
14. Statut szkoły.

Przy opracowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne,
- dotychczasowe doświadczenia Szkoły i jej pracowników,
- propozycje uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników obsługi dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku,
- przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku,
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny obejmuje swoimi działaniami całe środowisko szkolne, tj. uczniów, ich rodziców i nauczycieli. Program jest projektem rozwiązań, które mają za zadanie wspieranie wychowania w domu i jest ukierunkowany na:

- a. wspomaganie dzieci w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi,
- b. ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego funkcjonowanie,
- c. inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia.

W związku z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością Program został dostosowany do aktualnej sytuacji szkoły oraz wytycznych zawartych w nowej podstawie kształcenia ogólnego. Program opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli rodziców związane z realizacją misji wychowawczej szkoły oraz zadań w zakresie wychowania, profilaktyki i opieki. Został on oparty na misji i wizji szkoły oraz na programie wychowawczo-profilaktycznym „Spójrz inaczej” A. Kołodziejczyka.

Wszyscy nauczyciele są zobowiązani do podejmowania działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia dostosowane do jego potrzeb i możliwości. Konstruowanie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz podstawę do podejmowania działań przy jego realizacji poprzedza diagnoza działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej wśród uczniów i ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli i innych pracowników Szkoły. Potrzeby i zasoby szkoły z zakresu wychowania diagnozowane są corocznie na podstawie:

- ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli,
- indywidualnych rozmów,
- wywiadów prowadzonych z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- obserwacji zachowań uczniów na lekcjach, zajęciach świetlicowych, pozalekcyjnych, wycieczkach, etc.,

- analizy niepowodzeń szkolnych,
- wyników uzyskiwanych przez uczniów biorących udział w konkursach pozaszkolnych i wewnętrznych,
- analizy dokumentacji dotyczącej diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczej, którą stanowią dzienniki lekcyjne, zestawienia uwag, półroczne arkusze diagnozujące sytuację opiekuńczo-wychowawczą uczniów oraz czynniki chroniące i czynniki ryzyka, dokumentacja zespołu wychowawczego, dokumentacja pedagoga i psychologa szkolnego oraz specjalistów, notatki służbowe, indywidualnie zawierane z uczniami lub rodzicami kontrakty, wnioski z posiedzeń Rady Pedagogicznej, informacje dotyczące uczniów zawarte w opiniach psychologicznych, orzeczeniach i zaświadczeniach od specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych placówek, etc.

Kompleksowa diagnoza sytuacji wychowawczej uczniów dostarczyła istotnych spostrzeżeń co do kształtu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i dobieranych strategii oddziaływań. Zdaniem zdecydowanej większości rodziców wychowanie powinno opierać się o wartości chrześcijańskie, a najważniejszymi zadaniami szkoły w zakresie profilaktyki powinno być 1) zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych jak również na wycieczkach i imprezach szkolnych, 2) kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania dzieci, 3) uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych oraz 4) uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień

Rodzice oczekują od nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole, że będą oni budować i ukazywać atrakcyjność stylu życia opartego na wartościach uniwersalnych (prawda, dobro, uczciwość, pokój), wzmacniać poczucie wartości ucznia, prowadzić warsztaty z udziałem dzieci w zakresie profilaktyki pokazujące dobre i złe strony podejmowania decyzji związanych z korzystaniem z mediów społecznościowych, Internetu, używek, itp., pomagać w kształtowaniu u dzieci odpowiedzialności za własne czyny, uczyć rozwiązywania konfliktów, budować system wartości ucznia, kształtować umiejętności asertywnego zachowania wobec grupy rówieśniczej, uczyć świadomego dokonywania wyborów.

Wnikliwa analiza posiadanych informacji pozwoliła wyłonić podstawowe problemy:

- naruszenia dyscypliny szkolnej,
- agresja i przemoc rówieśnicza,
- umiejętności interpersonalne uczniów: współpraca w grupie, radzenie sobie ze stresem, pokojowe rozwiązywanie konfliktów,
- zarządzanie sobą w czasie wolnym,
- współpraca z rodzicami.

Analizując zagrożenia wśród uczniów i ich rodziców uwzględniono również problemy istniejące w środowisku lokalnym. Wyróżniliśmy następujące obszary problemowe:

- rodziny niepełne,
- zaburzone więzi rodzinne i wpływy wychowawcze środowiska rodzinnego,
- niewystarczające zainteresowanie rodziców problemami dziecka i współpracą ze szkołą,
- trudna sytuacja finansowa i/lub lokalowa rodziny,
- zwiększone ryzyko uzależnień,
- sposoby spędzania czasu wolnego.

WIELOCZYNNIKOWA DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO:

CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA

W badaniu czynników ryzyka i czynników chroniących wyróżniono kilka kategorii. Określenie kategorii jako czynnik ryzyka oznacza, że może mieć on istotny wpływ na rozwój zagrożeń w obszarze zarówno całej szkoły jak i indywidualnego systemu rodziny ucznia. Diagnoza objęła 100 czynników. Analizując zagrożenia wśród uczniów i ich rodziców uwzględniono wyznaczono następujące obszary problemowe:

- czynniki ryzyka zaburzeń zdrowia psychicznego,
- czynniki ryzyka struktury rodzinny,
- czynniki ryzyka problemów cywilizacyjnych, w tym uzależnień,
- czynniki ryzyka wykluczenia społecznego, w tym ekonomiczne.

Szczegółowa diagnoza określająca czynniki ryzyka i czynniki chroniące znajduje się w załączniku nr 2, będącym oddzielnym opracowaniem.

REALIZATORZY I UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Za wszechstronny, harmonijny rozwój osobowości ucznia współodpowiedzialni są wszyscy uczestnicy i realizatorzy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

REALIZATORZY

Dyrektor szkoły:

- a. dba o podnoszenie kwalifikacji Rady Pedagogicznej w zakresie działań wychowawczych, profilaktycznych, opiekuńczych i z zakresu interwencji kryzysowej,
- b. monitoruje pracę nauczycieli,
- c. wyznacza odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań.

Pedagog i psycholog szkolny:

- a. podejmują działania profilaktyczne, wychowawcze i interwencyjne wynikające ze szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w stosunku do uczniów i ich rodziców, przy czynnym udziale nauczycieli,
- b. prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- c. diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,
- d. doskonalą swoje kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczych, profilaktycznych oraz z zakresu interwencji kryzysowej,
- e. prowadzą zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym, profilaktycznym i socjoterapeutycznym,
- f. minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- g. inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- h. pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- i. wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb.

Wychowawcy:

- a. podejmują działania profilaktyczne, wychowawcze i interwencyjne wynikające ze szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w stosunku do uczniów i ich rodziców, przy czynnym udziale nauczycieli,
- b. doskonalą swoje kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- c. realizują zadania we współpracy z rodzicami i opiekunami uczniów, a także z nauczycielami uczącymi w klasie, specjalistami i pracownikami obsługi,
- d. współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka (Policja, Sąd, Poradnia PP),
- e. dbają o zapewnienie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci na terenie klasy i szkoły,
- f. prezentują wzór prawidłowych zachowań i postaw społecznych,
- g. dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- h. wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się,
- i. koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym,
- j. dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- k. integrują i kierują zespołem klasowym, wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów,
- l. wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego,
- m. promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- n. inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji.

Nauczyciele i specjaliści:

- a. oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- b. udzielają pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- c. wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,

- d. inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- e. kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i poszanowaniu tradycji, kultury i wartości uniwersalnych,
- f. reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- g. dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów,
- h. wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- i. współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- j. realizują w toku pracy dydaktyczno-wychowawczej treści i cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły;

Rodzice i opiekunowie:

- a. mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- b. wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- c. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- d. znają i akceptują Program Wychowawczo-Profilaktyczny proponowany przez Szkołę,
- e. wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach - zwłaszcza w zakresie realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- f. aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- g. aktywnie i twórczo kreują misję Szkoły oraz sylwetkę Absolwenta.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski

- a. przestrzegają zasad określonych w Regulaminie Szkolnym,
- b. współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- c. znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej,
- d. współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,

- e. akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- f. wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły,
- g. kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni,
- h. prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko,
- i. mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej,
- j. uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny).

Szkolny Rzecznik Praw Ucznia

- a. przeciwdziała łamaniu praw ucznia w szkole i poza nią m. in. poprzez zwiększanie świadomości prawnej dzieci i młodzieży, działania na rzecz zmiany wadliwych i krzywdzących zapisów w regulaminach, propagowanie praw ucznia w szkole, etc.,
- b. współpracuje z Samorządem Uczniowskim, Dyrektorem Szkoły, nauczycielami i rodzicami w zakresie upowszechniania praw i obowiązków ucznia,
- c. świadczy pomocy uczniom m. in. przez prowadzenie mediacji między uczniem a uczniem, uczniem a nauczycielem lub w innych sytuacjach spornych, trudnych i nietypowych; pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudnych spraw zgodnie z obowiązującymi przepisami i poszanowaniem prawa i godności osobistej,
- d. reprezentuje interesy uczniów na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Środowisko lokalne

- a. współpracuje ze Szkołą i rodzicami dla dobra uczniów
- b. podmioty środowiska lokalnego pomagają w oddziaływaniach wychowawczych i profilaktycznych:

W zakresie realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pracownicy Szkoły współpracują z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- poradniami specjalistycznymi, w tym służby zdrowia (podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień),

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Sądem Rejonowym,
- Kuratorskim Zespołem Służby Sądowej,
- Policją,
- Strażą Miejską,
- świetlicami środowiskowymi,
- Kościołem,
- klubami osiedlowymi,
- Mediateką i lokalnymi bibliotekami,
- innymi szkołami,
- jednostkami samorządu terytorialnego,
- placówkami doskonalenia nauczycieli,
- wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi,
- firmami zewnętrznymi, stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami pozarządowymi.

Głównymi uczestnikami, tj. adresatami niniejszego Programu są wszyscy uczniowie naszej Szkoły, ich rodzice oraz nauczyciele.

Działania adresowane do wszystkich uczniów

- zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole regulaminami, w tym z ich prawami i obowiązkami, omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji pracy szkoły, podstawowych zapisów Statutu, WSO i Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- propagowanie szacunku dla kultury, tradycji i zdrowego stylu życia, udział w tradycyjnych świętach i obrzędach narodowych, lokalnych i szkolnych,
- budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej,
- integrowanie i aktywizowanie zespołu klasowego.

Działania skierowane do rodziców

- monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły,
- rozmowy i konsultacje indywidualne,
- dyskusje podczas wywiadówek klasowych,

- anonimowe sondaże ankietowe,
- psychoedukacja: wykłady o tematyce wychowawczej z udziałem pedagoga, psychologa.

Działania skierowane do nauczycieli

- rozmowy i konsultacje indywidualne,
- dyskusje podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych.

CELE

Najważniejszym celem ogólnie rozumianego kształcenia w naszej Szkole jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny.

Cele ogólne wychowania i profilaktyki

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele).
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.
4. Rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
5. Rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania.
6. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności.
7. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
8. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.
9. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
10. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej.
11. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość.
12. Zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy.
13. Ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
14. Wzmacnianie funkcji wychowawczej, profilaktycznej i opiekuńczej szkoły.
15. Przestrzeganie praw człowieka w życiu codziennym naszej społeczności szkolnej.
16. Rozwijanie pasji i zainteresowań uczniów.

Cele szczegółowe wychowania i profilaktyki

- psychoedukacja rodziców i nauczycieli,
- zapobieganie agresji słownej i fizycznej,
- przeciwdziałanie nieusprawiedliwionej absencji na zajęciach lekcyjnych,
- wzmocnienie specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zachęcanie uczniów do oceny własnej wartości i odpowiedzialności za swoje zdrowie,
- profilaktyka uzależnień płynących z używania środków zmieniających świadomość,
- profilaktyka w zakresie świadomego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetu oraz podejmowania zdecydowanych działań wobec zjawiska cyberprzemocy,
- tworzenie pozytywnego, przyjaznego klimatu szkoły,
- kształtowanie postaw szacunku wobec odmiennych kultur, postaw i przekonań,
- zapewnienie bezpieczeństwa w środowisku szkolnym,
- wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej, aksjologicznej,
- promowanie zdrowego trybu życia,
- kształtowanie systemu wartości uczniów, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych w tym związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, substancji psychoaktywnych,
- kształtowanie umiejętności poznawania samego siebie i wyrażania swoich uczuć,
- kształtowanie umiejętności skutecznego porozumiewania się i zachowań asertywnych,
- przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym wśród uczniów i uczenie zachowań prospołecznych między innymi przez rozwijanie idei wolontariatu,
- kształtowanie postaw bezinteresownego działania na rzecz innych ludzi (np. poprzez działania o charakterze wolontaryjnym),
- kształtowanie postaw tolerancji, w tym odpowiedniego stosunku do osób niepełnosprawnych, słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, a także wobec ludzi pochodzących z innych kręgów kulturowych,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą i społecznością lokalną,
- wypracowanie skutecznych form współpracy z rodzicami w zakresie realizacji oddziaływań wychowawczych,

- wspieranie ucznia i jego rodziców w celu budowania postawy prozdrowotnej oraz rozwiązywaniu problemów rodzinnych i ekonomicznych,
- oferowanie wszechstronnie rozwijających i kształcących form spędzania wolnego czasu
- pobudzanie aktywności twórczej uczniów,
- kształtowanie nawyków posługiwania się poprawną polszczyzną i używania słownictwa powszechnie uznanego za poprawne,
- kształtowanie kompetencji czytelniczych,
- uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów, portali społecznościowych, komunikatorów, etc.,
- uświadomienie problemu cyberprzemocy i wskazanie zasad postępowania w przypadku jej pojawienia się,
- przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych,
- integrowanie zespołów klasowych poprzez samorządność,
- kształcenie umiejętności przeciwstawiania się wpływom kolegów ze środowisk zdemoralizowanych,
- zadbanie o poprawę sytuacji materialnej uczniów z rodzin zagrożonych wyłączeniem społecznym, niewydolnych wychowawczo i zaniedbanych,
- kształtowanie właściwych postaw rodziców wobec dzieci,
- włączenie całej społeczności szkolnej do współdecydowania o sprawach Szkoły,
- przygotowanie uczniów do życia w świecie poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami,

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki oświatowej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji. W realizowanym procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami.

Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów. Zadaniem szkoły jest wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat. Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka, kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwija zainteresowanie ekologią.

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami. Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości

Szkoła ma również przygotowywać uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.

Ważną rolę w kształceniu i wychowaniu uczniów w szkole podstawowej odgrywa edukacja zdrowotna. Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki.

Cele kształcenia zawsze odnoszą się do 4 obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego. W edukacji wczesnoszkolnej cele te uczeń osiąga w procesie wychowania i kształcenia przez rozwój prostych czynności praktycznych i intelektualnych w czynności bardziej złożone. Zbiór celów ogólnych przedstawia fundament, na którym oparta będzie praca na II etapie edukacyjnym, tj. w klasach IV–VIII: zachowania, sprawności, umiejętności i wiedza początkowa.

OCZEKIWANE EFEKTY

W toku prowadzonej działalności wychowawczej i profilaktycznej Szkoły zakłada się, że uczniowie opanują szereg umiejętności określonych w celach ogólnych i szczegółowych oraz będą prezentować postawy, które zostaną w nich ukształtowane poprzez kompleksowe oddziaływania wynikające z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Szkoła przygotowuje ucznia do życia we współczesnym świecie poprzez przekazywanie wiadomości, rozwijanie umiejętności i zainteresowań, doskonalenie osobowości i wdrażanie do zachowań zgodnych z normami etyki.

W działaniach wychowawczych szkoła dąży do kształtowania ucznia, który:

- współtworzy i respektuje powszechnie przyjęte normy zachowania,
- posiada umiejętności pozwalające mu nawiązać prawidłowe kontakty z innymi ludźmi,
- dąży do rozwijania własnych zainteresowań i uzdolnień,
- zna swoje prawa i obowiązki oraz potrafi poradzić sobie w sytuacjach trudnych,
- postępuje zgodnie z zasadami etyki,
- jest świadomym patriotą regionu, kraju oraz widzi potrzebę jedności ze Wspólnotą Europejską,
- umie okazać sympatię i przyjaźń,
- jest otwarty i życzliwy wobec innych,
- jest dobrym kolegą,
- zna symbole narodowe i regionalne, wie jak się wobec nich zachować,
- potrafi korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normami moralnymi i społecznymi,
- potrafi samodzielnie dokonać oceny i samooceny,

- umie obdarzyć innych zaufaniem,
- rozpoznaje postawy negatywne społecznie i kulturowo, nie akceptuje ich,
- włącza się w prace samorządu klasowego i szkolnego,
- bierze aktywny udział w uroczystościach szkolnych,
- zna zagrożenia dla swojego zdrowia i potrafi ustrzec się przez uzależnieniami,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa własnego i innych,
- dba o czystość i schludny wygląd, uczeń dba o najbliższe środowisko,
- pracuje na rzecz środowiska,
- zdaje sobie sprawę z użyteczności kształcenia,
- potrafi nawiązać więzi nieformalne z wychowawcą,
- poszukuje, porządkuje i dokonuje krytycznej analizy oraz potrafi wykorzystywać wiedzę pochodzącą z różnych źródeł,
- kreatywnie rozwiązuje problemy z różnych dziedzin, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych,
- potrafi pracować w zespole,
- jest aktywny społecznie,
- bierze aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju,
- ma świadomość korzyści, jakie płyną z prowadzenia zdrowego stylu życia,
- ma poczucie tożsamości i związku ze środowiskiem szkolnym i lokalnym z jednoczesnym wzrostem poziomu tolerancji wobec innych różnego rodzaju odmienności (rasowej, kulturowej, światopoglądowej, etc.),
- jest zmotywowany do regularnego i punktualnego uczęszczania na zajęcia organizowane przez szkołę,
- zna zagrożenia współczesnego świata,
- jest wyposażony w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- zdecydowanie przeciwstawia się zjawisko cyberprzemocy,
- jest świadomym odbiorcą kultury,
- posiada wysoko rozwinięte kompetencje czytelnicze,
- uczestniczy w działaniach z obszaru wolontariatu.

Uczeń prezentujący postawę i umiejętności zgodnie z określonymi wyżej zasadami oraz rozumiejący znaczenie podstawowych pojęć z zakresu życia społecznego jawi się po ośmioletnim etapie edukacyjnym jako odpowiedzialny, współdziałający w zespole, tolerancyjny absolwent szkoły podstawowej oraz przyszły świadomy obywatel swojej Ojczyzny. Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przyczyni się również do tego, że:

- nauczyciele i rodzice posiadają bogaty zasób wiedzy z zakresu wychowania i profilaktyki
- uczniowie, rodzice i nauczyciele mają dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- klimat Szkoły jest przyjazny i życzliwy.

PROCEDURY SZKOLNE: SPOSOBY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia prowadzone jest w możliwie najszybszym czasie od powzięcia wiedzy o zdarzeniu/sytuacji kryzysowej, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia i społeczności szkolnej.

Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez Szkołę działaniach, które ich dotyczą. Osobą odpowiedzialną za respektowanie praw ucznia na terenie szkoły jest dyrektor szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest zespół działający w charakterze szkolnego Rzecznika Praw Ucznia. Prawa, obowiązki i tryb postępowania Rzecznika określają osobne, wewnątrzszkolne przepisy. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Regulaminie Szkoły oraz Statucie Szkoły. Integralną częścią dokumentacji szkolnej jest zestaw procedur szkolnych, które dotyczą m. in.:

- spożywania alkoholu przez uczniów,
- używania narkotyków przez uczniów,
- znalezienia na terenie szkoły substancji wyglądem przypominającej narkotyk/dopalacz,
- palenia papierosów przez uczniów,
- agresji (bójki, niszczenie mienia, zastraszanie, wymuszanie, etc.),
- problemów zdrowotnych.

KALENDARZ NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ SZKOLNYCH: ŚWIĄT, UROCZYSTOŚCI, AKCJI

Harmonogram apeli dla klas I-III w roku szkolnym 2017/2018

Lp.	Temat apelu	Termin	Osoby odpowiedzialne
1.	Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego	IX 2017	A. Szkoła
2.	Tradycje i zwyczaje śląskie: dzień górnika	XII 2017	B. Fuks, M. Lorens, S. Krzyszycha
3.	Święta Bożego Narodzenia	XII 2017	K. Sznapka
4.	Tradycje i zwyczaje Wielkanocne	III 2018	G. Brzoskowska, A. Szkoła
5.	Powitanie wiosny	III 2018	D. Makowiec, M. Malara, E. Treska
6.	Jak dbać o zdrowie?	IV 2018	E. Cywińska, B. Mazur
7.	Ekologia	IV 2018	B. Adamczyk, H. Rychter, B. Kaizik
8.	Zakończenie roku szkolnego 2017/2018	VI 2018	M. Lorens, S. Krzyszycha

Plan imprez i uroczystości w klasach I-III w roku szkolnym 2017/2018

Lp.	Nazwa imprezy lub uroczystości	Termin	Osoby odpowiedzialne
1.	Pasowanie na ucznia	X 2017	nauczyciele klas pierwszych
2.	Tydzień o bezpieczeństwie	X-XI 2017	E. Cywińska, S. Krzyszycha, M. Lorens, B. Mazur
3.	Tydzień Tolerancji	XI 2017	Nauczyciele współorganizujący nauczanie integracyjne klas I-III
4.	Giełda prac plastycznych uczniów	XII 2017	wszyscy nauczyciele klas I-III
5.	Międzyszkolne kolędowanie	XII 2017	nauczyciele współorganizujący nauczanie integracyjne klas I-III
6.	Bal noworoczny	I 2018	B. Adamczyk, nauczyciele klas I-III
7.	Konkurs Talentów	XI-XII 2017	S. Krzyszycha, E. Cywińska, M. Lorens, B. Fuks
8.	Ogólnopolski konkurs „Olimpusek”	I i IV 2018	E. Cywińska, B. Mazur
9.	Międzyszkolny konkurs biblijny o Bożym Narodzeniu	I 2018	K. Sznapka
10.	Dzień otwarty szkoły	II 2018	D. Makowiec, zespół do spraw promocji szkoły nauczyciele klas I-III
11.	Ogólnopolski konkurs „Zuch”	III 2018	E. Cywińska, B. Mazur

12.	Międzyszkolny Turniej „Tyskie Asy z III klasy”	III 2018	D. Makowiec, M. Christ, B. Kaizik, E. Treska, B. Fuks
13.	Konkurs recytatorski dla klas I-III	IV 2018	B. Adamczyk, H. Rychter
14.	Międzyszkolne warsztaty artystyczne	IV 2018	E. Cywińska, S. Krzyszycha, M. Lorens, B. Żurawka
15.	Tydzień ekologiczny „Na ratunek Ziemi”	IV 2018	B. Adamczyk, H. Rychter, B. Kaizik
16.	Światowy Dzień Autyzmu	IV 2018	nauczyciele współorganizujący nauczanie integracyjne klas I-III
17.	Tydzień o zdrowiu	IV 2018	E. Cywińska, S. Krzyszycha, B. Mazu,
18.	Międzyszkolny Konkurs Ortograficzny „Mistrz Ortografii klas III”	IV 2018	B. Markiewicz, M. Szyroki
19.	Wygibajtus umysłowy – międzyszkolny konkurs wiedzy dla uczniów klas I	VI 2018	J. Kliś, M. Szyroki, G. Brzoskowska, B. Kula

Plan imprez i uroczystości w klasach IV-VII w roku szkolnym 2017/2018

Lp.	Tematyka	Termin	Osoby odpowiedzialne
1.	Dzień Komisji Edukacji Narodowej (akademia)	13 X 2017	M. Nowicka, E. Szulik, A. Burmer
2.	Rocznica Odzyskania Niepodległości 11 listopada (akademia)	XI 2017	A. Marzec, M. Chrapan, J. Szlafka
3.	Wigilia: uroczyste spotkanie opłatkowe wszystkich pracowników szkoły	XII 2017	M. Chrapan, A. Marzec, M. Szyroki, J. Szlafka, E. Wojtas, K. Rudzka
4.	Jasełka (przedstawienie)	XII 2017	A. Burmer, B. Paściak, H. Świder, D. Ptaszek
5.	Dzień Otwarty Szkoły	II 2018	zespół ds. promocji szkoły R. Grzejdak, B. Kula, J. Szojda-Kumor
6.	Dzień Ziemi (apel)	IV 2018	K. Turczynowicz, A. Wrona, A. Matejko

7.	Święto Konstytucji 3-maja (apel)	V 2018	J. Ferdek, E. Szul, K. Campr K. J. Kliś, J. Nowak-Deja, E. Tatoj
8.	Święto Patrona Szkoły	V 2018	A. Burmer, K. Sznapka, B. Paściak, K. Stala, A. Wrona
9.	Dzień sportu	30 V 2018	nauczyciele wychowania fizycznego, E. Szul, I. Nawracka, M. Malina
10.	Uroczyste zakończenie roku szkolnego I tura: kl. IV-VI; II tura: kl.VI-VII	22 VI 2018	I. Halabowska., K. Campr, J. Lewicka, I. Nawracka A. Wrona, A. Matejko

Powyższe harmonogramy są otwarte i podlegają dynamicznym zmianom, które można na bieżąco śledzić w odrębnym dokumencie.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Uwzględniając diagnozę środowiska wychowawczego, specyfikę naszej Szkoły, a także biorąc pod uwagę założenia programowe, misję i wizję Szkoły, sylwetkę absolwenta, założone cele i efekty oddziaływań wychowawczych oraz wyniki badań diagnozujących ważne dla społeczności szkolnej wartości użyteczne i problemy wychowawczo-profilaktyczne wyróżniono następujące obszary wychowania i profilaktyki:

1. Wspieranie rozwoju młodszego dziecka
2. Rozwijanie pasji i zainteresowań uczniów
3. Kształtowanie umiejętności pracy w zespole
4. Rozwijanie umiejętności komunikacji międzyludzkiej
5. Kształtowanie w uczniach tolerancji i szacunku wobec inności
6. Wspieranie prawidłowego rozwoju psychicznego i emocjonalnego uczniów
7. Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole, współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym
8. Kształtowanie u ucznia postawy przynależności do środowiska szkolnego, lokalnego, narodowego i europejskiego, tworzenie tradycji i obrzędowości klasy i szkoły
9. Kształtowanie kultury języka
10. Kształtowanie umiejętności poszukiwania informacji i poszerzania wiedzy
11. Wzmocnienie funkcji wychowawczo-opiekuńczej szkoły
12. Diagnoza wychowawcza zespołu klasowego
13. Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym
14. Organizowanie pomocy dla uczniów z problemami zdrowotnymi
15. Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych
16. Organizowanie pomocy uczniom z problemami w zachowaniu, monitoring zachowań uczniów sprawiających trudności wychowawcze
17. Ograniczanie zachowań agresywnych poprzez zintegrowane działania wychowawcze
18. Organizowanie działań opiekuńczych uczniom w trudnej sytuacji rodzinnej i/lub materialnej
19. Wdrażanie uczniów i pracowników Szkoły do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza nią
20. Kształtowanie zachowań prozdrowotnych

Powyższy podział jedynie wstępnie porządkuje działania, ponieważ oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne są ze sobą wzajemnie powiązane, często się przenikają i uzupełniają (np. profilaktyka agresji wchodzi w zakres tematyczny bezpieczeństwa w szkole, podobnie profilaktyka zdrowia jest pojęciem bardzo szerokim, łączącym w sobie zarówno profilaktykę zdrowia fizycznego, w tym również profilaktykę uzależnień, jak i profilaktykę zaburzeń emocjonalnych), a poszczególne zadania realizują jednocześnie kilka założonych celów. Zastosowano jednak to rozróżnienie dla większej przejrzystości Programu.

Szczegółowy plan działań wychowawczo-profilaktycznych ujęto w oddzielnym dokumencie, który stanowi załącznik do *Programu Wychowawczo-Profilaktycznego* i jest jego integralną częścią.

EWALUACJA I MONITORING

Monitoring Programu Wychowawczo-Profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez Dyrektora Szkoły oraz przez Zespół Wychowawczy. Program Wychowawczo-Profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie (pod koniec roku szkolnego) dokonywanej ewaluacji. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwalają na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczych.

Narzędzia monitorujące

- ✓ obserwacja zachowań uczniów,
- ✓ rozmowy z uczniami i ich rodzicami,
- ✓ analiza wytworów uczniów,
- ✓ analiza dokumentów szkolnych,
- ✓ wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne

- ✓ informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców,
- ✓ sprawozdania wychowawców z realizacji planów wychowawczych,
- ✓ informacje zebrane podczas spotkań z rodzicami,
- ✓ informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi wychowanie i profilaktykę,
- ✓ sprawozdania opiekunów kółek i przewodniczących zespołów samokształceniowych,
- ✓ ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- ✓ wywiady (Dyrektor Szkoły, Rada Rodziców),
- ✓ obserwacja i ocena zachowań,
- ✓ analiza dokumentacji szkolnej (dzienniki lekcyjne, zeszyty wychowawcze, dokumentacja nauczycieli wspierających, protokoły z Rad Pedagogicznych), psychologiczno-pedagogicznej, sprawozdań wychowawców z klasyfikacji oraz frekwencji w poszczególnych klasach,
- ✓ analiza wniosków pracowników pedagogicznych dotyczących uczniów.

Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca, a ocenę całokształtu tych oddziaływań – pedagog i psycholog szkolny. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci raportu. Z jego skróconą wersją pedagog szkolny zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego i zespół Rzecznika Praw Ucznia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Szkoły. Nad prawidłowością jego realizacji czuwa Dyrektor Szkoły. Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły – szczególnie wychowawcy klas, a także pedagog i psycholog szkolny.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi im. Matki Teresy w Tychach jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program podlega monitorowaniu, ewaluacji i corocznej weryfikacji wartości, wynikających z nich celów oraz planu działań wychowawczo-profilaktycznych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi im. Matki Teresy w Tychach:

- przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 13.09.2017 r.
- przyjęto uchwałą Rady Rodziców w dniu 28.09.2017 r.
- uchwalono w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim w dniu 28.09.2017 r.